

۲۰۱۷/۰۱/۱۸

دوکتور محمد ظاهر عزیز

مقامات تصمیم گیر حکومت وحدت ملی بدون در نظر داشت منافع علیای فرهنگی و سیاسی کشور، دفتر نمایندگی دایمی افغانستان را در مقر سازمان تعلیمی، علمی و فرهنگی ملل متحد در پاریس بست. اینجانب این عمل نادرست حکومت را با تأثیرات منفی آن در برنامه های تعلیمی، علمی، فرهنگی، اطلاعات و حقوق بشر در کشور ما از طریق روزنامه آرمان ملی، تلویزیون طلوع نیوز و سایت آریانا افغانستان آنلاین به اطلاع هموطنان رساندم. در ضمن مقالات زیر که در چند بخش تقدیم خواهد شد، اهمیت و مقام این سازمان بزرگ تعلیمی، علمی و فرهنگی را در جهان و ضرورت روابط جدی و دایم را با این سازمان که حتماً به نفع کشور ما است با حرمت به هموطنان و خاصاً به فرهنگیان کشور تقدیم می نمایم.

سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)

قسمت چهارم

بخش هفتم

(۱)

خلاصه رشته های فعالیت یونسکو

(تعلیم و تربیه، علوم، فرهنگ و ارتباطات و اطلاعات)

۴: ارتباطات در خدمت بشریت:

مقدمه:

ارتباطات در طول دهه هشتاد و سال های بعد به عنوان وسیله کلیدی در جوامع صنعتی و در حال توسعه ظاهر شد. ارتباطات به حیث کلید رشد دهنده در اقتصاد، عامل پیچیده و ساری در نفوذ اجتماعی، فرهنگی و محلی، وسیله مهمی در بسیاری از بخش های فعالیت انسانی گردید. تکنالوجی های جدید چون استفاده از سیارات ارسال شده در فضا، سرحدات ملی را عبور کرد و ارتباطات میان کشور ها و مردمان جهان را تیزتر و وسیعتر ساخت. دستگاه های تلویزیون خصوصی، دستگاه های ضبط ویدیو، دسترسی به مواد سمعی و بصری را افزایش دادند. ترکیب ارتباط از راه دور با شبکه های کمپیوتر و سیستم های ارتباط جمعی، امکانات جدیدی را برای توسعه تأسیسات و تسهیلات خدمات اجتماعی از طریق ارتباطات فراهم آورد. دستیابی به معلومات و تعلیم از راه دور بهتر و بیشتر فراهم گردید. این پیشرفت ها مبین توانایی های بالقوه زیاد بود و امکانات غیر قابل پیش بینی را برای پیشرفت بوجود آورد. اهمیت ارتباطات به عنوان منشاء اساسی برای توسعه یکایک جوامع و یا بهبود تفاهم بین المللی، مورد شناسایی بیشتری قرار

گرفته است. رشد آگاهی از این نیرو، علاقمندی بیشتر برای مشارکت در افزودی ارتباطات را خصوصاً در کشور های در حال توسعه، ایجاد نموده است.

از شروع بنیانگذاری یونسکو، اهمیت ارتباطات درک شده بود. در اساسنامه یونسکو ذکر شده است که "دول عضو موافقت می نمایند و مصمم اند که وسایل ارتباطات را در دولت های شان توسعه و گسترش داده و این وسایل را در خدمت تفاهم متقابل و آگاهی واقعی تر و دقیق تر از طرز زندگانی یکدیگر قرار دهند." بر اساس روح این اصول راهنما، بود که برنامه توسعه ارتباطات (IPDC) در سال ۱۹۸۰م به عنوان اسباب عملی برای رشد توان ارتباطی کشورهای در حال توسعه اجراء شد تا فرصت مشخص و مناسب برای اظهار در گفت و گوی بین المللی به آنان داده و کیفیت و کمیت جریان اطلاعات بین کشورهای در حال توسعه و صنعتی را بهبود بخشد. تهداب مفهوم نظام نوین جهانی ارتباطات و اطلاعات هدف مشابهی بود که در برنامه های قبلی یونسکو مکرراً طرح شده بود. با وجود کوشش های فراوان برای تعریف دقیق تر این مفهوم و علیرغم دستیابی به توافقی در جامعه جهانی در این زمینه، با تأکید برای اینکه این امر در انجام متحول و مداوم است که تنها از طریق گفتگوی صبورانه و صمیمانه می توان بدان دست یافت، این بحث به صورت مجادله انگیز و تفرقه افکن باقی ماند.

برای رهایی از این تنگنا، شورای اجرایی یونسکو ستراتیژی جدیدی را تصویب کرد که بر نقاط نظر مشترک تمامی طرفین، به خصوص در مفاد اقدامات عملی برای بهبود موقعیت کشورهای در حال توسعه، متمرکز بود. تصمیمات شورای اجراییه قرار زیر است:

"اکنون که یونسکو در پی توافق های حاصله در کنفرانس عمومی و بدون پشت کردن به گذشته، در راه نو آوری گام می گذارد، شاید زمان آن فرا رسیده باشد که تجربیات گذشته را در دلها نگه داریم و امکانات ستراتیژی جدیدی را جست و جو کنیم که در عین دستیابی به اهداف جهانی سازمان از عدم تفاهم نیز دوری جوید. این ستراتیژی ضمن شناسایی حقانیت دعوت از همه، برای ایجاد نظام نوین اطلاعات و ارتباطات جهانی به عنوان وسیله رسیدن به موفقیت دائم و هدفمند، شامل توسعه بخشیدن به آموزش متخصصین ارتباطات و تسهیلات، یادگیری ارتباطات جمعی در کشورهایی که خواهان چنین کمک باشند، خواهد بود."

از این جهت این برنامه یونسکو به عنوان رسیدن به اهداف این ستراتیژی تنظیم شده است. بخصوص، با ایجاد اتصال های روشن عملی با فعالیت های ارتباطی سائر بخش های فعالیت یونسکو (تعلیم و تربیه، فرهنگ و اطلاع رسانی) نقش ارتباطات هم ظاهر و هم نهایت مفید خواهد بود. ستراتیژی طوری تنظیم شده است که از یکطرف در رشد جریان بین المللی اطلاعات کمک کند و همچنان در تقویت توان ارتباطی در کشورهای در حال توسعه در زمینه این ضرورت، مساعدت نماید.

برگزاری کنفرانس جهانی جامعه اطلاعاتی تأثیرات مهمی در طرز و متون برنامه های یونسکو در زمینه اطلاعات و ارتباطات وارد نمود. فیصله های این گردهمایی جهانی نقش مهمی در روش کاری و برنامه های ملی کشورها نیز داشت.

کنفرانس جهانی جامعه اطلاعاتی در ژنیو از ۱۰ الی ۱۲ دسامبر ۲۰۰۳ دایر شده بود که با صدور یک اعلامیه و برنامه عملی ختم شد. این جلسه یکی از مهمترین رویداد های بین المللی سالهای آغاز قرن بیست و یکم به شمار می رود. این کنفرانس به لحاظ اینکه گسترده ترین تجمع جهانی در زمینه کار عملی و توسعه ای در موضوع وابسته به

ارتباطات در آغاز قرن بیست و یکم بوده است. (اهمیت جهانی اجلاس ژنیو در این مسأله نیز مضمّن بود که در آن ۱۲۶ کشور جهان با حضور ۵۲ تن از رؤسای جمهور، صدراعظم و ۸۹ نفر از وزراء و نمایندگان سیاسی کشورها اشتراک داشتند.)

در تهیه و تدارک مقدماتی این کنفرانس بسیاری کشورها نقش مهمی ایفا کردند و به خصوص کشورهای درحال توسعه به این کنفرانس توجه خاصی معطوف ساختند. تحت تأثیر مشارکت فعال نمایندگان کشورهایایی در حال رشد در جلسات مقدماتی و در مباحث جلسات این کنفرانس، در تهیه اعلامیه آخر و برنامه عملی، ضرورت و طرز تفکر کشورهای در حال رشد بر این موضوع نهایت مهم، تأثیرات زیادی داشت.

یونسکو از روند مقدماتی کنفرانس جهانی جامعه اطلاعاتی از آغاز، حمایت کامل کرده و در ضمن فراهم کردن زمینه مشارکت خود در تکمیل اعلامیه آخر و برنامه عملی که به تصویب کنفرانس رسید، موفق به تعریف و ترویج مواضع خود شده است. نکات پیشنهادی یونسکو برای درج در اعلامیه کنفرانس و برنامه عملی، مبتنی بر دستورالعمل این سازمان در مورد اشاعه مفهوم جوامع کلی تر به جای جامعه اطلاعاتی جهانی است به این مفهوم که توسعه صرف جریان اطلاعات، برای دستیابی برای فرصت های فراهم آمده برای توسعه کافی نیست. بنابر این آنچه ضرورت دارد بینشی پیچیده تر، کلی تر نگاه کردن و جامع تر و نیز نگاه روشن تر از توسعه است.

پیشنهادهای یونسکو، پاسخ به مشکلات عمده ای است که بر سر راه ساختن جوامع علمی همه جانبه و کامل وجود دارد:

- اول، کاهش شکاف دیجیتالی است که موجب برجسته تر شدن نا برابری ها در زمینه توسعه می شود و بسیاری از گروه ها و کشورها را از مزایای اطلاعات و دانش محروم می کند.
- دوم، تضمین جریان آزاد و دسترسی عادلانه به داده ها، اطلاعات، بهترین شیوه ها و دانش در جامعه اطلاعاتی است،
- و سوم، ایجاد اجماع بین المللی در مورد شیوه و اصول جدید مورد نیاز است.

جوامعی که احتیاج به کسب اطلاعات دارند، باید به تعهد به حقوق بشر و آزادیهای بنیادی، از جمله آزادی بیان استوار باشند. همچنین باید تحقق کامل حق تعلیم و تربیه و کلیه حقوق فرهنگی را تضمین کنند. در این نوع جوامع وسیله دسترسی به قلمرو عمومی اطلاعات و دانش برای اهداف تعلیمی و فرهنگی، باید تا حد امکان توسعه داده شده و دارای اطلاعات با کیفیت بالا، متنوع و قابل اعتماد باشد. بر تنوع فرهنگها و زبانها نیز تأکید بخصوصی باید معطوف شود.

در جوامع محتاج به اطلاعات، تولید و توزیع مواد آموزشی، علمی و فرهنگی و نیز حفظ میراث دیجیتالی و کیفیت تعلیم و یادگیری باید از عناصر اصلی محسوب شود. همچنین شبکه های متخصصان بخاطر نقش کلیدی شان در مبادلات و همکاریهای مؤثر و مفید در جوامع محتاج به اطلاعات و پیشرفت، باید توسعه یابند. تکنالوژی اطلاعاتی و ارتباطی در زمینه توسعه خدمات مؤثر تعلیمی، باید هم به عنوان رشته تحصیلی و هم ابزارهای تعلیمی، مورد توجه قرار گیرد.

سر انجام اینکه این تکنالوژی ها وسایل بی موردی نیستند. بلکه بر شیوه های ارتباطات ما و نیز اقدامات و عملیات ما در جهت رسیدن به هدف معین و تفکر و خلاقیت ما تأثیر دارند و آنها را شکل می دهند.

- چه باید کرد تا این انقلاب اطلاعاتی و تکنالوژی صرفاً به صورت امتیاز انحصاری، به دسترس معدودی از کشورهای بسیار پیشرفته نباشد؟
- چگونه می توان دسترسی همگان به این منابع اطلاعاتی و فکری را تضمین کرد و بر موانع اجتماعی، فرهنگی و زبانی موجود فائق آمد؟
- چگونه باید به ترویج مطالب بیش از پیش متنوعی پرداخت که منبع بالقوه برای غنای نوع بشر محسوب می شوند؟
- این وسایل جدید ارتباطی چه فرصت های تعلیمی را فراهم می آورند؟

پایان حصه (۱) بخش هفتم قسمت چهارم
ادامه دارد

